

Posudek vedoucí diplomové práce

Adéla Lolková. 2024. *Transformace vojensko-civilních vztahů v Brazílii po roce 1985*. 81 stran.

Diplomová práce Adély Lolkové se věnuje typickému latinskoamerickému tématu, které je stále aktuální v mnoha zemích tohoto regionu. Vojensko-civilní vztahy, resp. role armády a její vliv na fungování státu, patří mezi zásadní otázky, které řeší (nejen) politologové napříč kontinentem, Brazílii nevyjímaje. Civilní kontrola nad armádou je nutnou podmínkou pro úspěšnou transformaci a konsolidaci demokracie. Cílem autorky je proto analyzovat vývoj vojensko-civilních vztahů po roce 1985 a odpovědět na výzkumnou otázku: „Jaké hlavní faktory přispěly k civilní kontrole nad brazilskou armádou?“ (s. 1).

Po obsahové stránce hodnotím pozitivně přehlednou strukturu práce a snahu autorky naplnit stanovené cíle navzdory jejich poměrně širokému záběru. V první kapitole představuje vybrané klasické i alternativní teoretické koncepce, které mají sloužit jako východiska pro vysvětlení vojensko-civilních vztahů a jejich role v procesu demokratizace. Následuje rozsáhlá druhá kapitola, v níž autorka nejprve popisuje roli armády v Latinské Americe a v Brazílii před a po roce 1985. Tuto část (první tři podkapitoly) bych doporučila vyčlenit zvlášť jako kapitolu s odpovídajícím názvem. Samotné faktory vedoucí k civilní kontrole nad brazilskou armádou by pak tvořily třetí kapitolu. Zásadnější je však připomínka týkající se metodologie, jejíž vysvětlení v práci chybí. S tím souvisí i problematické formulování závěrů, v nichž se autorka snaží porovnat vliv zkoumaných faktorů. Toto porovnání a zjišťování míry úspěšnosti jednotlivých faktorů je největším limitem práce. Je zřejmé, že faktory působily společně a ve vzájemné interakci, ale který z nich přispěl více, a který méně, není možné jednoznačně určit. Přesto oceňuji, že se autorka snažila odhalit pozitivní i negativní dopady vybraných faktorů a odpovědět na výzkumnou otázku, což se jí do velké míry podařilo. Práci by také prospělo zhodnocení současného stavu vojensko-civilních vztahů, resp. jakého posunu v rámci civilní kontroly nad armádou Brazílie dosáhla a v čem ještě zaostává z pohledu liberálních demokracií.

Z formálního a jazykového hlediska je práce na velmi dobré úrovni, občas se vyskytne stylistická nebo gramatická chyba (v interpunkci, skloňování atd.). Práce čerpá z dostatečného množství relevantních a převážně zahraničních zdrojů, mezi nimiž nechybí texty v portugalské jazyce. Při odkazování na zdroje nejsou v některých případech uvedeny stránky, pouze autor a rok (např. s. 9, 10, 12 atd.). Zejména v teoretické kapitole pak autorka často využívá sekundární zdroje.

Celkově považuji práci Adély Lolkové za akceptovatelnou a splňující nároky kladené na texty v magisterském stupni studia. Autorka prokázala schopnost pracovat s teoretickými koncepcemi, samostatně argumentovat a dospět k vlastním závěrům, byť s výhradami uvedenými výše.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 17. května 2024

Lenka Špičánová